

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ॥

വിലപന്ത്യാഃ സീതായാഃ പ്രാണപരിത്യാഗായോദ്യമഃ

സാ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ വചോ നിശമ്യ
തദ് രാവണസ്യ പ്രിയമപ്രിയാർതാ |
സീതാ വിതത്രാസ യഥാ വനാനന്തേ
സിംഹാഭിപന്നാ ഗജരാജകന്യാ || 5.28.1 ||

സാ രാക്ഷസീമധ്യഗതാ ച ഭീരു -
ർവാഗ്ഭീർഭൃശം രാവണതർജിതാ ച |
കാന്താരമധ്യേ വിജനേ വിസൃഷ്ടാ
ബാലേവ കന്യാ വിലലാപ സീതാ || 5.28.2 ||

സത്യം ബതേദം പ്രവദന്തി ലോകേ
നാകാലമൃത്യുർഭവതീതി സന്തഃ |
യത്രാഹമേവം പരിഭർത്സ്യമാനാ
ജീവാമി യസ്മാത് ക്ഷണമപ്യുപുണ്യാ || 5.28.3 ||

സുഖാദ് വിഹീനം ബഹുദുഃഖപൂർണ്ണ -
മിദം തു നൂനം ഹൃദയം സ്ഥിരം മേ |
വിദീര്യതേ യന്ന സഹസ്രധാദ്യ
വജ്രാഹതം ശൃംഗമിവാചലസ്യ || 5.28.4 ||

നൈവാസ്തി നൂനം മമ ദോഷമത്ര
 വധ്യാഹമസ്യാപ്രിയദർശനസ്യ |
 ഭാവം ന ചാസ്യാഹമനുപ്രദാതു -
 മലം ദ്വിജോ മന്ത്രമിവാദ്വിജായ || 5.28.5 ||

തസ്മിന്നനാഗച്ഛതി ലോകനാഥേ
 ഗർഭസ്ഥജന്തോരിവ ശൽയകൃന്തഃ |
 നൂനം മമാംഗാന്യചിരാദനാർയഃ
 ശസ്ത്രൈഃ ശിതൈശ്ചേരത്സ്യതി രാക്ഷസേന്ദ്രഃ || 5.28.6 ||

ദുഃഖം ബതേദം നനു ദുഃഖിതായാ
 മാസൗ ചിരായാഭിഗമിഷ്യതോ ദൗ |
 ബദ്ധസ്യ വധ്യസ്യ യഥാ നിശാന്തേ
 രാജോപരോധാദിവ തസ്കരസ്യ || 5.28.7 ||

ഹാ രാമ ഹാ ലക്ഷ്മണ ഹാ സുമിത്രേ
 ഹാ രാമമാതഃ സഹ മേ ജനന്യഃ |
 ഏഷാ വിപദ്യാമൃഹമൽപഭാഗ്യാ
 മഹാർണവേ നൗരിവ മുഘവാതാ || 5.28.8 ||

തരസ്വിനൗ ധാരയതാ മൃഗസ്യ
 സത്തേന രൂപം മനുജേന്ദ്രപുത്രൗ |
 നൂനം വിശസ്തൗ മമ കാരണാത് തൗ
 സിംഹർഷഭൗ ദ്വാവിവ വൈദ്യുതേന || 5.28.9 ||

നൂനം സ കാലോ മൃഗരൂപധാരി
 മാമൽപഭാഗ്യാം ലുലുഭേ തദാനീം |
 യത്രാർയപുത്രൗ വിസസർജ മുഘാ
 രാമാനുജം ലക്ഷ്മണപൂർവജം ച || 5.28.10 ||

ഹാ രാമ സത്യവ്രത ദീർഘബാഹോ
 ഹാ പൂർണ്ണചന്ദ്രപ്രതിമാനവകുത്ര |
 ഹാ ജീവലോകസ്യ ഹിതഃ പ്രിയശ്ച
 വധ്യാം ന മാം വേത്സി ഹി രാക്ഷസാനാം || 5.28.11 ||

അനന്തയദേവത്വമിയം ക്ഷമാ ച
 ഭൂമൗ ച ശയ്യാ നിയമശ്ച ധർമേ |
 പതിവ്രതാത്വം വിഹലം മമേദം
 കൃതം കൃതഘ്നേഷ്വിവ മാനുഷാണാം || 5.28.12 ||

മോഘോ ഹി ധർമശ്ചരിതോ മയാഽയം
 തഥൈകപത്നീത്വമിദം നിരർഥം |
 യാ ത്യാം ന പശ്യാമി കൃശാ വിവർണാ
 ഹീനാ ത്വയാ സംഗമനേ നിരാശാ || 5.28.13 ||

പിതൂർനിദേശം നിയമേന കൃത്വാ
 വനാനിവൃത്തശ്ചരിതവ്രതശ്ച |
 സ്ത്രീഭിസ്തു മന്യേ വിപുലേക്ഷണാഭിഃ
 സംരംസ്യസേ വീതഭയഃ കൃതാർഥഃ || 5.28.14 ||

അഹം തു രാമ ത്വയി ജാതകാമാ
 ചിരം വിനാശായ നിബദ്ധഭാവാ |
 മോഘം ചരിത്വാഥ തപോ വ്രതം ച
 ത്യക്ത്വാമി ധിഗ്ജീവിതമൽപഭാഗ്യാം || 5.28.15 ||

സഞ്ജീവിതം ക്ഷിപ്രമഹം ത്യജേയം
 വിഷേണ ശസ്ത്രേണ ശിതേന വാപി |
 വിഷസ്യ ദാതാ ന തു മേഘ്വസ്തി കശ്ചി -
 ച്ഛസ്ത്രസ്യ വാ വേശ്മനി രാക്ഷസസ്യ || 5.28.16 ||

ശോകാഭിതപ്താ ബഹുധാ വിചിന്ത്യ
 സീതാമ വേണീഗ്രഥനം ഗൃഹീത്വാ |
 ഉദ്ബദ്ധ്യ വേണ്യുദ്ഗ്രഥനേന ശീഘ്രേ -
 മഹം ഗമിഷ്യാമി യമസ്യ മൂലം || 5.28.17 ||

ഉപസ്ഥിതാ സാ മൃദുസർവഗാത്രീ
 ശാഖാം ഗൃഹീത്വാ ച നഗസ്യ തസ്യ |
 തസ്യാസ്തു രാമം പരിചിന്തയന്ത്യാ
 രാമാനുജം സ്വം ച കുലം ശുഭാംഗ്യാഃ || 5.28.18 ||

തസ്യ വിശോകാനി തദാ ബഹൂനി
 ധൈര്യോർജിതാനി പ്രവരാണി ലോകേ |
 പ്രാദുർനിമിത്താനി തദാ ബഭൂവുഃ
 പുരാപി സിദ്ധാൻയുപലക്ഷിതാനി || 5.28.19 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ||